

Stedelijk Kompas West-Friesland

2009-2014

Gemeente Hoorn

September 2009

Samenvatting Stedelijk Kompas

Het Stedelijk Kompas is opgesteld om een gerichte aanpak van maatschappelijke opvang te realiseren. Vanaf 2010 is de specifieke uitkering omgezet in een decentralisatie uitkering. Het ministerie van Volksgezondheid welzijn en sport heeft ervoor gekozen aan deze decentralisatie-uitkering de voorwaarde van een Stedelijk Kompas inclusief doelstellingen te verbinden. De gemeente Hoorn stelt zich met het stedelijk Kompas ten doel om de belangrijkste hiaten in de maatschappelijke opvang op te vullen. Dit wordt beoogd door bovenregionale samenwerking te zoeken en te zorgen voor een effectieve signalering. Daarnaast wil de gemeente met het Stedelijk Kompas haar regisserende rol versterken en voorwaarden scheppen voor een betere samenwerking en afstemming tussen alle betrokken partijen en instellingen.

Het stedelijk Kompas richt zich op mensen die dak- of thuisloos zijn of een groot risico lopen dit te worden. Door een traject op maat, gekoppeld aan een sluitende keten van opvang en zorg bieden de maatregelen uit het Stedelijk Kompas mensen een weg terug naar een meer stabiele leefsituatie.

Het Stedelijk Kompas loopt tot 2014 en bevat vijf aanbevelingen:

1. Een sluitende zorgketen door de inzet van een regiocoördinator

De regiocoördinator gaat in op signalen van een haperende keten, bemiddelt en organiseert zodat een sluitende OGGZ keten ontstaat. Het inzetten van een regiocoördinator OGGZ is onderdeel van het actieplan 'West-Friesland in de keten'. Dit project wordt begeleid door bureau Boon wordt gefinancierd door de provincie. Het inzetten van een regiocoördinator zorgt voor een betere samenwerking, afstemming en samenhang tussen de verschillende instellingen. Het project loopt van 2009 tot 2014. Na een jaar zal een evaluatie plaatsvinden.

2. Reorganisatie van het OGGZ –team

Het team Vangnet en Advies wordt ondergebracht bij de GGD aangezien daar het Meldpunt zich bevindt. Door het Meldpunt en Vangnet&Advies te integreren worden de cliënten vanaf binnenkomst tot de instroom naar reguliere hulpverlening vanaf 1 plek door een team van verschillende deskundigheid begeleid. Een digitaal Cliënt Volgstelsel (CVS) kan hier ondersteunend bij werken, omdat dit stelsel de mogelijkheid biedt binnen het OGGZ domein te registreren en te monitoren. De looptijd van het CVS is 2010-2014 en zal in opdracht van de gemeente door de GGD worden ingevoerd. De reorganisatie wordt begeleid door bureau Boon. Het project wordt gefinancierd door de provincie.

3. Verkennen keten aanpak zwerfjongeren

De gemeente Hoorn wil een verkenning doen van de bestaande problematiek en de mogelijkheden voor een ketenaanpak zwerfjongeren onderzoeken. Op basis hiervan wil zij besluiten tot eventuele vervolgstappen. Voor de aanpak kan in 2010 een provinciale subsidie aangewend worden. De verkenning is in 2009 gestart en is door de gemeente Hoorn opgepakt.

4. Uitwerken en evalueren van de ingezette ontwikkeling met betrekking tot uitbreiding maatschappelijke opvang

De gemeente Hoorn wil na 1 jaar evalueren wat het effect is van de uitbreidingsplannen maatschappelijke opvang op de vraag naar opvangvoorzieningen. Deze (voorgenomen) uitbreidingsplannen zijn o.a. de reeds ingang gezette uitbreiding van de nachtopvang, het opzetten van een passantenverblijf in Enkhuizen, een trainingshuis en de reorganisatie in de crisisopvang.

5. Ontwikkelen visie op woonvormen

Voor een goede doorstroming in de maatschappelijke opvang voorzieningen is het van belang dat er voldoende woonvormen zijn voor (ex) daklozen. De behoefte aan woonvoorzieningen moet blijken als de zorgbehoefte van de groep dak- en thuislozen in kaart gebracht is.

Inleiding

Aanleiding

De strijd tegen dakloosheid in Nederland en daarmee samenhangende zaken als verkommering en verloedering, vraagt en krijgt steeds meer gerichte aandacht. Het is begonnen in de vier grote steden met een gericht plan van Aanpak Maatschappelijke Opvang. In het verlengde daarvan is aan de overige 39 centrumgemeenten, waaronder Hoorn, verzocht een vergelijkbaar plan op te stellen. De werknaam van dit plan van Aanpak Maatschappelijke Opvang is *Stedelijk Kompas*.

Met het Stedelijk Kompas had het Ministerie van VWS aanvankelijk de centrumgemeenten extra AWBZ-middelen in het vooruitzicht gesteld om lacunes in het huidige zorgaanbod te kunnen aanpakken. Dit is echter losgelaten door het ministerie. Daarom moet het Stedelijk Kompas in West-Friesland met name een kwaliteitsslag zijn in de aanpak van dak- en thuisloosheid in deze regio en een kader vormen voor de inzet van middelen in de komende jaren.

Stedelijk Kompas West-Friesland

Het Stedelijk Kompas West-Friesland richt zich op mensen die dak- en thuisloos zijn of een groot risico lopen dat te worden. Mensen die zich verwaarlozen, met meerdere complexe problemen kampen en/of de aansluiting met de maatschappij missen. De in het Stedelijk Kompas genoemde maatregelen, moeten deze mensen een weg terug bieden naar de maatschappij: een individueel traject op maat, gekoppeld aan een sluitende keten van opvang en zorg. Hiermee verbetert de kwaliteit van hun leven. Ook andere inwoners van de gemeente en regio hebben er baat bij omdat het ook de overlast vermindert die deze groep veroorzaakt.

De gemeente Hoorn ontvangt als centrumgemeente de doeluitkering maatschappelijke opvang / verslavingsbeleid en de regie over het Stedelijk Kompas. Dit gebeurt in overleg met de regio-gemeenten in West-Friesland en er worden sluitende samenwerkingsafspraken gemaakt met alle betrokken organisaties: onder andere de woningcorporaties, maatschappelijke organisaties en het zorgkantoor. Bij de ontwikkeling van het Stedelijk Kompas zijn dan ook vele partijen in het veld betrokken. Op basis van een verkenning van de huidige stand van zaken 'hoe staat het nu met de aanpak van dak- en thuisloosheid' heeft de gemeente haar ambities voor de komende jaren bepaald en vertaald in een plan van aanpak. Wanneer de (individuele) zorgbehoeften van dak- en thuislozen in kaart zijn gebracht, zal er meer duidelijkheid zijn over de eventuele benodigde AWBZ-middelen om extra voorzieningen voor duurzame zorg in de regio te realiseren.

Leeswijzer

In dit Stedelijk Kompas West-Friesland worden in hoofdstuk 1 de achtergronden van de problematiek van dak- en thuisloosheid geschetst. Deze tekst bevat kaders met belangrijke aandachtspunten voor de aanpak van de problematiek. In hoofdstuk 2 worden de verschillende groepen dak- en thuislozen en de (geschatte) omvang ervan in West-Friesland beschreven. Specifiek wordt ook ingegaan op de problematiek van zwerfjongeren. In hoofdstuk 3 staat het bestaande hulpverleningsaanbod in deze regio, het financieel kader en het gemeentelijke beleidskader vermeld. Hoofdstuk 4 beschrijft de visie van de gemeente Hoorn en belangrijkste ketenpartners op de aanpak van dak- en thuisloosheid. Hoofdstuk 5 beschrijft de belangrijkste knelpunten in de bestaande hulpverlening aan dak- en thuislozen. Ook worden reeds ingezette ontwikkelingen genoemd die (deels) ingaan op deze knelpunten. Tenslotte worden in hoofdstuk 6 de ambities van de gemeente Hoorn voor de komende zeven jaar beschreven als het gaat om de aanpak van dak- en thuisloosheid. Deze ambities staan schematisch uitgewerkt in een Plan van Aanpak Stedelijk Kompas 2009-2014.

Inhoudsopgave

Stedelijk Kompas West-Friesland	1
September 2009Inleiding	1
Inleiding.....	2
Inhoudsopgave	3
Hoofdstuk 1 Beschrijving van de problematiek.....	4
1.1 <i>Definities</i>	4
1.2 <i>De problematiek en de aanpak van dak- en thuisloosheid</i>	5
1.3 <i>Zwerfjongeren</i>	8
Hoofdstuk 2 Dakloosheid in West-Friesland	9
2.1 <i>Aantallen dak- en thuislozen in West-Friesland</i>	9
2.2 <i>Risicogroepen</i>	9
Hoofdstuk 3 Hulpverlening in West-Friesland	11
3.1 <i>Kernpartners OGGZ</i>	11
3.2 <i>Aanbod maatschappelijke opvang</i>	11
3.3 <i>Trap van uitval en herstel</i>	12
3.4 <i>Het financiële kader</i>	13
3.5 <i>Beleidskader en aanpalende beleidsterreinen</i>	13
Hoofdstuk 4 Visie op de aanpak	14
4.1 <i>Visie op de aanpak</i>	14
4.2 <i>Rol van de gemeente</i>	14
Hoofdstuk 5 Knelpunten in bestaande hulpverlening	15
5.1 <i>Knelpunten in bestaande hulpverlening</i>	15
5.2 <i>Reeds ingezette ontwikkelingen</i>	15
Hoofdstuk 6 Ambities en plan van aanpak.....	16
5 Ontwikkelen visie op woonvormen.....	17
Bijlage 1 Trap van uitval en herstel	19

Hoofdstuk 1 Beschrijving van de problematiek

1.1 Definities

Er wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende vormen van dakloosheid:

➤ **Feitelijk daklozen**

Personen die niet beschikken over een eigen woonruimte en voor een slaapplek zijn aangewezen op:

- buitenslapen; ofwel overnachten in de openlucht
- slapen in overdekte openbare ruimten; portieken, fietsenstallingen, stations, winkelcentra of een auto
- binnen slapen in passantenverblijven van de maatschappelijke opvang, inclusief eendaagse noodopvang;
- binnen slapen bij vrienden, kennissen of familie, zonder vooruitzichten op een slaapplek voor de daarop volgende nacht.

➤ **Marginaal gehuisvesten en personen waarvoor uithuiszetting dreigt**

Van marginaal gehuisvesten wordt gesproken wanneer de huisvesting voor de betrokken personen geen garantie biedt op langdurig verblijf. Men verblijft bijvoorbeeld (tijdelijk) in een:

- kraakpand
- commercieel pension/kamerverhuurbedrijf
- caravan
- vakantiehuisje
- garage
- kelder/zolderkamer
- woont in bij familie, vrienden of kennissen.

Men verkeert in een afhankelijkssituatie en kan de huisvesting van het ene op het andere moment kwijtraken.

Daarnaast zijn er ook mensen die wel een eigen woning bezitten, maar grote huurschulden of hypotheekachterstanden hebben, de woning ernstig bevuilen of overlast bezorgen, waardoor er uithuiszetting dreigt.

In beide gevallen gaat het om mensen die er niet in slagen om tijds vervangende huisvesting te vinden.

➤ **Residentiële daklozen**

Personen die als bewoner staan ingeschreven bij:

- instellingen voor maatschappelijke opvang; internaten, gevangnissen, opnameklinieken GGZ of verslavingszorg,
- sociale pensions,
- woonvoorzieningen op basis van particulier initiatief die zich richten op semi-permanente bewoning door daklozen en particuliere commerciële pensions waar voornamelijk daklozen wonen.

In dit Stedelijk Kompas wordt apart ingegaan op de problematiek van de groep zwerfjongeren. Deze problematiek verdient speciale aandacht omdat deze verschilt van de problematiek bij volwassenen.

➤ **Zwerfjongeren**

Zwerfjongeren zijn jongeren tot 25 jaar met meervoudige problemen, die dakloos zijn of in de opvang verblijven. Onder de definitie vallen jongeren die, als gevolg van problemen, langdurig logeren bij familie of vrienden of in de crisis- of noodopvang verblijven. Jongeren die met hun ouders in de opvang verblijven, doordat zij bijvoorbeeld door schulden uit huis zijn gezet of in een internaat of residentiële voorziening wonen, vallen niet onder de definitie.

1.2 De problematiek en de aanpak van dak- en thuisloosheid¹

Bij dak- en thuisloosheid kunnen drie fasen onderscheiden worden²:

1. ontstaan van dakloosheid;
2. continuering van dakloosheid;
3. beëindiging van dakloosheid.

Fase 1 Ontstaan van dakloosheid

Uit de literatuur blijkt dat er zelden één oorzaak aan te wijzen is die tot dakloosheid leidt. Het is meestal een opeenstapeling van problemen, waarbij het ene probleem (of gebeurtenis) het andere uitlokt en daarbij een bijdrage levert aan het uiteindelijke verlies van huisvesting. Hierbij ziet men dat vaak de persoonlijke problematiek meespeelt, zoals verslaving of psychiatrische ziektebeelden.

De belangrijkste gebeurtenissen in dit kader zijn:

- verlies van marginale woonruimte en huisuitzetting;
- verlaten van instituten met totaalarrangementen (b.v. psychiatrische instellingen, internaten of gevangenis);
- baanverlies, inkomensachteruitgang en schulden;
- verstoorde sociale relaties en vereenzaming;
- aantrekkingskracht van de straat.

Het is van belang te voorkomen dat mensen afglijden naar de straat. Hierbij is preventie dan ook zeer belangrijk. Door de complexiteit en de multicasualiteit van de dak- en thuislozenproblematiek is het van belang dat er een goede afstemming, samenwerking en samenhang is tussen de verschillende instellingen uit de sectoren.

Eerste kennismaking met de straat:

Het verlies van huisvesting en de val naar de straat wordt als een plotselinge, onverwachte en doorgaans zeer traumatische gebeurtenis ervaren. De meeste kersverse daklozen raken met het verlies van huisvesting naast hun werk, inkomen of uitkering ook de meeste persoonlijke bezittingen kwijt. De financiële reserves raken uitgeput en er ontstaan nieuwe schulden. Dak- en thuislozen hebben vaak geen postadres. Zonder postadres wordt geen uitkering verstrekt, zonder uitkering kan geen woning gehuurd worden, zonder woning is het moeilijk om een baan te houden, zonder baan komt kan iemand zich niet verzekeren, etc. Er ontstaat een vicieuze cirkel waar moeilijk uit te komen is. Mensen die nieuw zijn in de 'daklozenwereld' weten vaak nauwelijks de weg naar de opvangvoorzieningen. Naast de materiële en praktische gevolgen, heeft een verlies van huisvesting ook mentale gevolgen; zoals de traumatische gebeurtenissen, ontkenning, schaamte, het wegvallen van de sociale omgeving en rollen, etc.

Belangrijk voor de aanpak:

Belangrijk is dat er in deze periode een goede en adequate eerste opvang en begeleiding voor hen is. Het is een periode waarbij men nog niet 'ingeburgerd' is in het werkelijke straatleven. De dak-of thuisloze staat (nog) open voor hulpverlening. In deze periode dient de hulpverlening een chronische vorm van dak- en thuisloosheid te voorkomen. Snelheid is daarbij van belang, want de ervaring leert dat hoe langer iemand op straat verblijft, hoe groter de kans is dat hij afglijdt in een dakloos bestaan³.

Fase 2 Continuering van dakloosheid

In de beginperiode van dakloosheid worden doorgaans uiteenlopende pogingen ondernomen om de levensstandaard te verhogen, maar vaak blijkt de route naar een 'normaal' bestaan geblokkeerd. Het is een optelsom van de problemen die hebben geleid tot dakloosheid. De problemen die daaruit voortvloeien zijn zo complex de dak- of thuisloze vaak niet bij machte is om deze zelfstandig op te lossen. Veelal is er sprake van multiproblematiek, waarbij de betrokken personen met een veelheid aan instanties te maken hebben. Tevens lopen velen tegen de bureaucratistische molen van de diverse instanties aan. Veel van de chronische daklozen vertonen zorgmijndend gedrag. Er zijn dan ook een aantal redenen aan te wijzen voor het niet gebruiken van de reguliere hulpverlening:

- Beeldvorming van de reguliere hulpverlening:

¹ Bron: Een tijd op straat – Lia van Doorn

³ Bron: Vluchthaven Schiphol (Miek Smilde) (nov. 2007)

door eerdere negatieve ervaringen, door negatief zelfbeeld, doordat men veronderstelt niet meer geaccepteerd te worden, door een stigmatiserend beeld, door wildwest verhalen van andere daklozen;

- Afwegen van winst- en verliesposten:
verliesposten: gezichtsverlies, controleverlies, verlies van zelfbeschikking, vrees voor intensief contact en/of vrees voor verlies van anonimiteit;
- Schaamte;
- Uitsluiting door instellingen wegens contra-indicaties.

De sociale contacten uit de periode vóór dakloosheid zijn in de meeste gevallen verloren. Deels door schaamte, deels door de voorliggende problemen (zoals verslaving) en deels door tussenkomst van instanties. Op straat krijgt men te maken met een straatcultuur, waarbij overleving voorop staat. Het is een circuit met een eigen sociale orde en eigen gedragscodes, met list en bedrog. Er ontstaan nieuwe sociale contacten. Deze contacten zijn er primair op gericht om elkaar te ondersteunen in het overleven op straat. Men leidt een bestaan in de openbaarheid, waar nauwelijks ruimte voor privacy is.

Men heeft geen vorm van uitkering en ontwikkelt allerlei strategieën om een inkomen te verwerven:

- onderlinge kredietverlening;
- bedelen;
- verkoop van straatkranten;
- exploiteren van 'een goed verhaal';
- wanbetaling en oplichting;
- prostitutie;
- dealen;
- diefstal, inbraak en heling.

Belangrijk voor de aanpak:

Dak- en thuislozen hebben behoefte aan opvangplekken waar ze ondersteund worden in hun meest basale levensbehoeften. Een gedifferentieerde dagopvang, nachtopvang en langdurige verblijfsplekken. Vanuit deze opvangplekken zijn er mogelijkheden om de dak- en thuisloze verder in een hulpverleningstraject te krijgen.

Fase 3 Beëindiging van dakloosheid

Het begin van de dakloosheid kenmerkt zich door een sterke wil van de betrokkene om de situatie van dakloosheid te beëindigen. Het is dan ook van belang dat er adequate opvangmogelijkheden in de regio zijn. Voor langdurige daklozen is dit meestal een gepasseerd station.

Hoe langer de dakloosheid duurt, hoe moeilijker het voor de betrokkene is om terug te keren naar een 'normaal' bestaan. Toch zijn er een aantal omslagpunten aan te wijzen waardoor de daklozen van straat af raken (meestal is het een combinatie van de factoren):

- omgevingsinvloeden:
verandering van omgeving of onder invloed van een wettelijke maatregel (bijvoorbeeld BOPZ);
- sociale relaties:
veranderingen die optreden in de sociale bindingen, wisseling van sociale rollen en voorbeelden van lotgenoten (zowel positief als negatief);
- veranderend zelfbeeld:
ouder worden leidt tot bezinning, het niet kunnen conformeren aan sociale stigma's of door een existentiële schokervaring (zoals bekering, politieke ideologie of levensbedreigende ziekte);
- samenloop van omstandigheden,
zoals een ziekte en verzorgingsbehoeften.

Er zijn een aantal trajecten naar huisvesting aan te wijzen:

- een traject via de instellingen voor daklozenzorg,
zoals dagopvang, nachtopvang, sociaal pension, etc.;
- een traject via andere (hulpverlening)sectoren,
zoals verslavingszorg, GGD, GGZ, Jeugdhulpverlening, etc.;
- (hoewel gering) een traject buiten de hulpverlening om
via woningbouwvereniging, gemeenten, familie, etc..

Belangrijk voor de aanpak:

- Het valt nauwelijks te voorspellen welke daklozen uiteindelijk hun weg in de maat. Daklozen die kansloos lijken, slagen er soms toch in om zich te vestigen. Lia van Doorn⁴ pleit er dan ook voor, hoewel het soms langdurige en frustrerende trajecten zijn, om niemand op te geven.
- De hulpverlening levert een hoger rendement op als de timing van de interventies op het juiste moment ingezet worden. Het is daarom van wezenlijk belang dat de hulpverleners de daklozen langere tijd volgen, het contact 'warm' houden en inspelen op bepaalde veranderingen of wanneer er zich een omslagpunt voordoet. De kans van slagen zal dan groter zijn. Belangrijk hierbij is dat de hulpverlener een passend aanbod kan aanbieden, om van daaruit samen met de betrokkene een reïntegratietraject uit te zetten. Indien hulpverleners geen passend aanbod kunnen doen, dan zullen de daklozen gedemotiveerd raken en kan een beginnend reïntegratietraject mislukken.

Wanneer men voor het eerst weer een nieuwe woning toegewezen krijgt, vertoont dit sterke overeenkomsten met de impact van de eerste dagen en nachten die op straat zijn doorgebracht. Uit onderzoek blijkt dat de kans op terugval vooral in de eerste dagen en weken zeer groot is. Het aantal daklozen dat met de noorderzon verdwijnt op het cruciale moment dat de woning zich daadwerkelijk aandient, is legio. De voormalige dak-of thuisloze is gewend om de problemen op te lossen door ze uit de weg te gaan, is de eerste weken/maanden verward of verkrampd, bang de woning weer te verliezen of beseft dat een bezit van een woning niet alle problemen oplost. Daarnaast roept het bezit van een woning problemen op; regelmaat, de georganiseerde maatschappij, een vaste plek en een veranderde rol die de betrokkene opeens krijgt.

Belangrijk voor de aanpak:

Om terugval te voorkomen is de woonbegeleiding en de nazorg in deze periode zeer belangrijk.

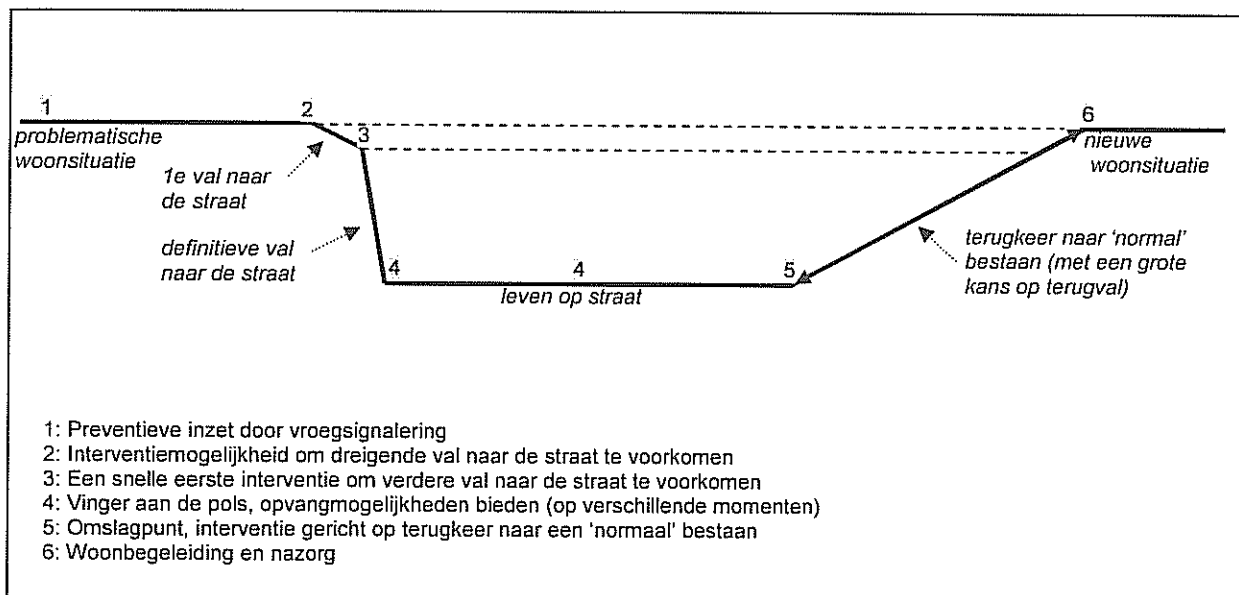
Cruciale elementen hierbij zijn:

- de materiële en financiële aspecten van het wonen, zoals opstartkosten, gas, water, licht, inrichting woning, maar ook het verkrijgen van een uitkering en schuldsanering;
- het opbouwen van sociale contacten, zoals contacten met familie, oude vrienden, nieuwe contacten, etc.
- het omgaan met culturele aspecten, zoals het aanleren van nieuwe omgangsvormen met burens en gedragsregels;
- de mentale mechanismen, zoals veranderingen in perceptie van tijd en ruimte en/of in de ontwikkeling van de sociale identiteit, acceptatie van ander 'gedrag'.

Uit het voorgaande zijn een aantal interventiemomenten aan te wijzen. Figuur 1 geeft deze momenten grafisch aan. De interventiemogelijkheden zijn afhankelijk van de individuele factoren van de betrokkene. Uit onderstaand figuur kan opgemaakt worden dat een definitieve val naar de straat snel kan gaan terwijl de terugkeer naar een 'normaal' bestaan een lange weg is, met een grote kans op terugval.

⁴ Bron: Een tijd op straat – Lia van Doorn

Figuur 1: Interventiemomenten⁵

1.3 Zwerfjongeren

Zwerfjongeren hebben te maken met een veelvoud aan problemen. Allereerst onderdak. Wat zwerfjongeren hierbij onderscheidt van volwassen daklozen, is dat zwerfjongeren niet altijd op straat verblijven. Zwerfjongeren wisselen vaak van verblijfplaats, dan weer even bij vrienden, bij familie, in opvangcentra en/of soms een nachtje op straat. Zwerfjongeren ervaren een ernstig tekort aan opvangmogelijkheden⁶. Veel zwerfjongeren hebben geen opleiding afgerond⁷ hebben weinig werkervaring en/of werken niet. Dit brengt veel financiële problemen met zich mee, met name schulden. Niet alleen het aantal zwerfjongeren met schulden neemt toe, de hoogte van de schulden die zwerfjongeren vaak met zich meedragen neemt ook toe. Zwerfjongeren hebben vaak verslavingen en psychische problemen. Uit onderzoek is af te leiden dat ongeveer de helft psychische problemen heeft. Bij psychische problemen kan gedacht worden aan depressieve gevoelens, somberheid en teleurstelling, maar ook aan agressieproblemen, ADHD, psychiatrische diagnoses als schizofrenie en borderline. Uit onderzoek van het Trimbos-instituut blijkt verder dat bijna een kwart van de bereikte zwerfjongeren zwakbegaafd/verstandelijk gehandicapt zou zijn⁸. Mede door het negatieve zelfbeeld en een gering gevoel van eigenwaarde dat zwerfjongeren van zichzelf hebben, gedragen zij zich vaak passief en afwachtend, zelfs vermijdend naar mensen in hun omgeving. Doordat de thuissituatie vaak problematisch is, is de kwaliteit van de relatie tussen zwerfjongeren en hun directe familieleden een punt van zorg. Volgens het rapport van het Trimbosinstituut zou naar schatting 40% van de ondervraagde jongeren door fysiek/verbaal gedrag of kleine criminaliteit een bedreiging vormen voor de veiligheid van anderen. Daarnaast is er volgens de ondervraagde hulpverleners van zwerfjongeren bij bijna veertiende sprake van tekortschietende (zelf)bescherming. Hierbij kan gedacht worden aan slachtoffers van incest, verkrachting, misdrijf of mishandeling⁹. Een specifieke groep binnen de zwerfjongeren wordt gevormd door de (ex-)AMA's (alleenstaande minderjarige asielzoekers).

⁵ Bron: Vangnet en Advies Kop van Noord-Holland (Frits Muus)

⁶ Noom en de Winter, 2001

⁷ Maaskant, 2005

⁸ Planije e.a., 2003

⁹ Planije e.a., 2003

Hoofdstuk 2 Dakloosheid in West-Friesland

2.1 Aantallen dak- en thuislozen in West-Friesland

Het precieze aantal dak- en thuislozen in West-Friesland is niet bekend omdat er vermoedelijk veel daklozen niet in beeld zijn. De opvangvoorzieningen melden dat de groep dak- en thuislozen die zij zien, nogal wisselend is. Er is op dit moment geen inzicht in de problematiek achter- en de hulpvraag van daklozen in deze regio. De aanmeldingsgegevens van de maatschappelijke opvang en vangnet en advies laten het beeld zien dat de groep waarbij psychosociale problemen spelen, het grootst is.

Op basis van schattingen begin 2007 in combinatie met een telling bij de instellingen wordt uitgegaan van de volgende aantallen:

Aantallen

	schatting begin 2007 West-Friesland
Feitelijk daklozen	41
Residentieel daklozen	105
Potentieel daklozen (ad 1)	313
Totaal	459
Zwerfjongeren ¹⁰	minimaal 50 en maximaal 70

2.2 Risicogroepen

Bij de volgende gebeurtenissen lopen mensen een relatief grote kans om dak- of thuisloos te raken:

- Dreigende huisuitzettingen.
- Ontslag na detentie.
- Ontslag na langdurig verblijf in GGZ-instelling.

Dit zijn uit preventief oogpunt dan ook belangrijke momenten om in te grijpen.

Dreigende huisuitzettingen

Het voorkomen van een huisuitzetting door vroegtijdige aanpak van problematiek die leidt tot betalingsachterstanden en overlast en uiteindelijk een huisuitzetting, is een belangrijke preventieve maatregel.

Huisuitzettingen 2008

Aantal huisuitzettingen in West-Friesland in de sociale huursector in 2008:	37
Aantal gedwongen/noodzakelijke woningverkoop door financiële problemen:	onbekend

Van de 37 huisuitzettingen door Westfriese woningcorporaties betrof het 21 gevallen in Hoorn. In 25 van de gevallen ging het om wanbetaling en 8 maal om overlast. Hierbij ging het vaak om het telen van wiet in de woning. Het maatschappelijk werk geeft aan dat er, mede door de financiële crisis, steeds vaker sprake is van gedwongen verkoop van woningen. Ook echtscheidingen zijn hiervan vaak de oorzaak. Mensen zoeken vaak hun toevlucht in bungalow-/caravanparken.

Ontslag na detentie

Een belangrijke oorzaak van dakloosheid is het feit dat ongeveer 50% van de ex-gedetineerden bij ontslag na detentie zonder huis, inkomen of werk op straat komt te staan. Van de gedetineerden blijkt 40-60% verslaafd te zijn of problematisch middelen te gebruiken. De gemeenten hebben een nazorgplicht voor deze groep. Het project Nazorg Ex-gedetineerden Hoorn is zeer succesvol gebleken als het gaat om het voorkomen van dak- en thuisloosheid en de daarmee samenhangende overlast. Van de 60 mensen die in aanmerking kwamen voor het nazorgtraject, kwamen er 5 niet opdagen en zijn uit beeld verdwenen.

In de overige gemeenten van West-Friesland wordt deze vorm van nazorg momenteel ingevoerd.

¹⁰ Bron: Rekenkamer 2008

Mensen uit detentie in West-Friesland in 2008

Hoorn	102
Regiogemeenten	69

Ontslag uit GGZ-instelling

Hoeveel mensen na verblijf in een instelling voor GGZ of verslavingszorg op straat komen te staan is niet bekend. Hoewel de instelling mensen niet met ontslag zal laten gaan alvorens adequate huisvesting geregeld is, is een vorm van nazorg of maatschappelijke ondersteuning vaak belangrijk om een situatie van zelfstandig wonen in de wijk te kunnen handhaven.

Hoofdstuk 3 Hulpverlening in West-Friesland

3.1 Kernpartners OGGZ

De belangrijkste kernpartners in de opvang en hulpverlening aan dak- en thuislozen in West-Friesland zijn:

- **Stichting DNO** (De Noord-Hollandse Opvang): verzorgt maatschappelijke opvang waaronder de crisisopvang, de winteropvang en begeleid wonen.
- **GGD Hollands Noorden**: verzorgt sinds dit jaar (2009) het meldpunt vangnet en advies. Dit meldpunt is een laagdrempelig meldpunt waar door burgers en professionals meldingen kunnen worden gedaan van zorgmijdende mensen met problemen die overlast veroorzaken of waar de omgeving zich zorgen om maakt. Het meldpunt is er op gericht deze mensen toe te leiden naar de juiste zorg. De GGD werkt hiervoor nauw samen met de GGZ NHN, Brijder Verslavingszorg, het RIBW en Bureau Jeugdzorg.
- **GGZ-NHN**: verzorgt de geestelijke hulpverlening waaronder de behandeling van psychiatrische problematiek.
- **Brijder Verslavingszorg**: biedt preventie, hulpverlening en begeleiding bij verslaving, zoals een drank-, drugs- en/of medicijnverslaving.
- **Het RIBW** (Regionale Instelling Begeleid Wonen): biedt ambulante woonbegeleiding aan zelfstandig wonende mensen met psychiatrische of psychosociale problematiek.
- **Woningcorporaties** (verenigd in het PWW: Platform Woningcorporaties West-Friesland): hebben vanuit hun maatschappelijke opdracht de taak te voorzien in woonbehoefte voor specifieke doelgroepen.
- Verder zijn er een tweetal **particuliere opvangvoorzieningen** voor dak- en thuislozen, te weten Stichting Het Zwervertje dat is opgericht door een aantal (ex)dak- en thuislozen in Hoorn. Het Zwervertje streeft naar opvang en dagactiviteiten voor en door dak- en thuislozen. Pastoor Weel (Hoorn) heeft een zevental kamers, die opvang bieden aan 11 mensen. Deze kamers kunnen door dak- en thuislozen worden gehuurd. En dan is er sociaal Pension Porcu in Ooster-Blokker. De gemeente Hoorn heeft geen financiële relatie met deze instellingen.
- **Algemeen Maatschappelijk Werk Hoorn**
- Gemeente Hoorn
- **UWV**
- **Actief Talent** (dagbesteding)
- **Bureau Jeugdzorg**

Een belangrijk deel van de hulp en zorg wordt ook verstrekt door de z.g.n. informele zorg. Dit betreft hulp en voorzieningen zoals slaapplekken, maaltijden, begeleiding vanuit kerken en vrijwilligersorganisaties. Verder opereert het Leger des Heils met 85 vrijwilligers vanuit Bovenkarspel. Zij bieden maaltijdbijeenkomsten, voedselpakketten en huisbezoeken aan eenzamen in samenwerking met voedselbanken Hoorn en de Raad en Daad-balie.

3.2 Aanbod maatschappelijke opvang

Het aanbod voor maatschappelijke opvang is als volgt te ordenen:

Dagopvang

Aanbod	Capaciteit	Uitvoerende partij	Financiering
Opvang en dagactiviteiten voor en door dak- en thuislozen.	24	St. Het Zwervertje i.s.m. Intermaris Hoeksteen Woondiensten Stichting Hulpverlening vanuit de Westfriese Kerken	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Giften ▪ Intermaris ▪ Eigen inkomsten Zwervertje ▪ Giften / donaties

Dagbesteding (Het Atelier) Maaltijd en douche	Ongeveer 10	De Baanbreker	Fondsen
--	-------------	---------------	---------

Nachtopvang

Aanbod	Capaciteit	Uitvoerende partij	Financiering
Winteropvang (nachttopvang op basis van bed, bad, brood in de maanden nov. t/m april)	8	DNO, Intermaris	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gemeente: doeluitkering MOVB

24-uurs crisisopvang

Aanbod	Capaciteit	Uitvoerende partij	Financiering
Crisisopvangcentrum (individuele woningen voor personen/gezinnen waar begeleiding wordt geboden)	15 plaatsen	Stichting DNO Intermaris woondiensten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gemeente: doeluitkering MOVB ▪ AWBZ

24 uren wonen

Aanbod	Capaciteit	Uitvoerende partij	Financiering
Kamerverhuur (voor maximaal 2 jaar)	11 (7 kamers)	Pastoor Weel	Huur bewoners
Opvang en dagactiviteiten voor en door dak- en thuislozen.	24	St. Het Zwervertje i.s.m. Intermaris Hoeksteen Woondiensten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Giften ▪ Intermaris ▪ Eigen inkomsten Zwervertje
Kamerverhuur	25	Pensioen Porcu (Oosterblokker)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Huur bewoners

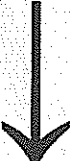

Begeleid wonen

Aanbod	Capaciteit	Uitvoerende partij	Financiering
Begeleid wonen 0-23 jaar	6 plaatsen, 18 jongeren per jaar	Stichting DNO	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gemeente: doeluitkering MOVB ▪ AWBZ
Begeleid wonen	45 plaatsen	Stichting DNO	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gemeente: doeluitkering MOVB

3.3 Trap van uitval en herstel

De trap van uitval en herstel beschrijft het totale hulpverleningsaanbod in de aanpak van dak- en thuisloosheid geordend in de volgende zes fasen:

	Proces van uitval	Proces van herstel
Trede 6	Zelfredzaam	Zelfstandig wonen zelfredzaam
Trede 5	Zelfstandig wonen met risico's	Zelfstandig wonen Nazorg en waakvlam
Trede 4	Zelfstandig wonen – Multiproblemsituaties lokaal gesignaleerd	Zelfstandig wonen Ambulante begeleiding

Trede 3		Zelfstandig wonen – Multiproblemsituaties bovenlokaal gesignaleerd	Begeleid en beschermd wonen	
Trede 2		Acute crisissituaties	Intramuraal wonen	
Trede 1		Straat – dakloos	Straat – dakloos	

In bijlage 1 is het hulpverleningsaanbod in de regio aan de hand van de trap van uitval en herstel opgenomen.

3.4 *Het financiële kader*

Als centrumgemeente financiert Hoorn diverse activiteiten in het kader van de maatschappelijke opvang, verslavingszorg en Openbare Geestelijke Gezondheidszorg. Zie onderstaande tabel voor een overzicht van de gemeentelijke inzet in 2009.

De doeluitkering Maatschappelijke Opvang/Verslavingsbeleid/OGGZ 2009	€ 1.756.035,-
--	---------------

Voorschottenlijst januari 2009

Instelling
Brijder Verslavingszorg
Algemeen Maatschappelijk Werk Hoorn
Stichting DNO Alkmaar
GGZ Centrum West-Friesland
Stichting Kans West-Friesland
Onopgemerkte schatten
Drieluik
RIBW Zaanstreek/Waterland en West-Friesland
Ypsilon afdeling Hoorn West-Friesland
Stichting Actief Talent
Bureau Jeugdzorg
St. Regionale Cliëntenorganisatie De Hoofdzaak (gefuseerd)

3.5 *Beleidskader en aanpalende beleidsterreinen*

Als onderdeel van de WMO valt de aanpak van dak- en thuisloosheid als beleidsveld onder de prestatievelden 7,8 en 9 (maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en huiselijk geweld; het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg; het bevorderen van verslavingsbeleid) maar is het sterk verweven met de andere WMO-prestatievelden.

Verder zijn er in de aanpak van dak- en thuisloosheid raakvlakken met de gemeentelijke beleidsterreinen werk- en inkomen, ruimtelijke ordening, openbare orde & veiligheid, bouw- en woningtoezicht/woonbeleid.

Hoofdstuk 4 Visie op de aanpak

4.1 Visie op de aanpak

Het Stedelijk Kompas West-Friesland gaat uit van de volgende visie op de problematiek en de aanpak van dak- en thuisloosheid:

- dakloosheid gaat vrijwel altijd gepaard met ernstige meervoudige problematiek;
- de aanpak van dak – en thuisloosheid dient te worden geïntensiveerd;
- er moet voldoende opvang zijn voor dak- en thuislozen doch de maatschappelijke opvang moet een tijdelijk vangnet zijn;
- bij de aanpak moet worden ingezet op:
 - o een persoonsgerichte benadering met behulp van individuele trajectplannen en een transparante (meetbare en controleerbare) aanpak: het moet duidelijk zijn hoe de aanpak en route eruit ziet en vooral wat de resultaten zijn;
 - o een 100% sluitende samenwerking tussen alle betrokken partijen en instellingen;
- de aanpak van dakloosheid is ook een zaak voor regiogemeenten, met name op het gebied van preventie en herstel;
- het accent moet liggen op preventie van dak- en thuisloosheid.

Randvoorwaarden hiervoor zijn:

- Een efficiënte wijze van contact leggen met de doelgroep voor het vaststellen van de vraag naar opvang, zorg en activering.
- Centrale regie op zowel ketenniveau als individueel cliëntniveau waarbij de gemeente de opdrachtgever is en de bestuurlijke- en beleidsregie voert;
- Voldoende middelen om de individuele trajectplannen uit te voeren en huisvesting mogelijk te maken.

4.2 Rol van de gemeente

Ten aanzien van het Stedelijk Kompas stelt de gemeente Hoorn zich het volgende ten doel:

- het streven naar het opvullen van de belangrijkste hiaten in de maatschappelijke opvang en hiervoor zo nodig bovenregionale samenwerking zoeken;
- een (beleids-)regisserende rol in dit veld vervullen en voorwaarden scheppen voor een betere samenwerking en afstemming;
- zorgen voor een effectieve signalering en toeleiding tot zorg.

Hoofdtuk 5 Knelpunten in bestaande hulpverlening

5.1 *Knelpunten in bestaande hulpverlening*

Een sluitende keten in het aanbod dat zich richt op de 6 fasen van maatschappelijk herstel, zoals omschreven in de 'trap van uitval en herstel', is van belang bij de aanpak van dak- en thuisloosheid. Daarbij is een persoonsgerichte benadering van belang. Vanuit deze uitgangspunten beredeneerd, zijn in West-Friesland de volgende knelpunten van belang:

1. Onvoldoende coördinatie/afstemming van - en gedeelde visie op het hulpverleningsaanbod zowel op organisatie- als op cliëntniveau.
2. Te beperkt aanbod laagdrempelige opvang daklozen ('bed, bad en brood-voorzieningen').
3. Onvoldoende capaciteit crisisopvang, met name voor gezinnen en jongeren.
4. Het ontbreken van een ketenbrede aanpak zwerfjongeren, inclusief eerste/noodopvang voor zwerfjongeren.
5. Mogelijkheden voor preventie kunnen meer benut worden.
6. Onvoldoende beschikbare woningen en woonvormen (o.a. voor chronisch verslaafden) belemmeren de doorstroom in de maatschappelijke opvang.

5.2 *Reeds ingezette ontwikkelingen*

Er is een aantal ontwikkelingen ingezet die (deels) een oplossing bieden voor bovengenoemde knelpunten:

Coördinatie en afstemming

- Het traject 'West-Friesland in de keten' beoogt de inzet van regiocoördinatie in de OGGZ, een betere communicatie tussen de partijen en een optimaler functionerend OGGZ-team in de regio. Het doel is om de functie regiocoördinatie OGGZ nog dit jaar in te voeren.
- Hoorn volgt de bovenregionale (H2A) pilot met het digitale 'Clientvolgsysteem (CVS)', met de intentie te participeren als de regio OGGZ is ingeregeld. Het CVS biedt mogelijkheden om binnen het OGGZ-domein te registreren en te monitoren. Dit bevordert de samenwerking en afstemming tussen instellingen op cliëntniveau en geeft inzicht in beleidsrelevante gegevens. Eind dit jaar wordt het CVS geëvalueerd en eventueel tot aanschaf overgegaan.

Laagdrempelige opvang

- Het plan is om van de winteropvang een nachtopvang te maken die het gehele jaar open is. Daarbij worden de openingsuren uitgebreid en trajectbegeleiders ingezet waardoor er beter aangesloten kan worden op de hulpverleningsketen waarmee doorstroom uit de maatschappelijke opvang bevorderd wordt.
- Er zijn plannen voor de realisatie van een trainingshuis: een voorziening waar daklozen gedurende een periode van 18 maanden worden begeleid en getraind (weer) richting zelfstandig functioneren in de maatschappij.
- In Enkhuizen zijn ver gevorderde plannen om vier tot zes passantenwoningen te creëren, gekoppeld aan een inloophuis en de hulpverleningsketen.

Crisisopvang

- De crisisopvang gaat niet langer intramuraal maar ambulante georganiseerd worden. Dit verhoogt de kwaliteit van de opvang, met name voor gezinnen. De opvangcapaciteit blijft gelijk.

Preventie

- Dit jaar lanceren de Westfriese Woningcorporaties het Tweede Kansbeleid dat het voorkomen van huisuitzettingen tot doel heeft.
- Het project nazorg ex-gedetineerden gaat in navolging van de gemeente Hoorn ook in andere regio's ingezet worden.

Hoofdstuk 6 Ambities en plan van aanpak

Voor de periode 2009-2014 wil de gemeente Hoorn inzetten op de volgende punten:

- 1 Een sluitende zorgketen door de inzet van een ketenregisseur.
- 2 Reorganisatie van het OGGZ-team.
- 3 Verkennen ketenaanpak zwerfjongeren.
- 4 Uitwerken en evalueren van de ingezette ontwikkelingen m.b.t. uitbreiding maatschappelijke opvang
- 5 Ontwikkelen visie op woonvormen.

1. Een sluitende zorgketen door de inzet van een regiocoördinator

Door de complexiteit en de multicasualiteit van de dak- en thuislozenproblematiek is het van belang dat er samenwerking, samenhang en een goede afstemming is tussen de verschillende instellingen. Het feit dat voor veel zorg een indicatie nodig is, bemoeilijkt vaak de samenwerking. Ook is sprake van wachtlijsten, met name voor geïndiceerde verslavingszorg en GGZ. Veel contacten van hulpverleners onderling binnen de dak- en thuislozenzorg zijn individueel, informeel en niet gestructureerd. Dit maakt het kwetsbaar. Op dit moment komt het voor dat een case op verschillende plekken besproken worden, treedt versnippering op en komt het voor dat mensen tussen wal en schip vallen. Een regiocoördinator treedt op als een spin in het web van de OGGZ. De regiocoördinator is verantwoordelijk voor de uitvoering van het regionale OGGZ-beleid en adviseert de wethouder van de centrumgemeente in beleidsontwikkeling. De regiocoördinator gaat in op signalen van een haperende keten, bemiddelt en organiseert ten behoeve van een sluitende OGGZ-keten.

De inzet van de regiocoördinator OGGZ is onderdeel van het Actieplan West-Friesland in de (OGGZ)keten: een verbetertraject van de OGGZ-keten in de regio, begeleid door Bureau Boon i.o.v. de Westfriesse gemeenten.

2. Reorganisatie OGGZ-team

Deze reorganisatie moet bewerkstelligen dat het OGGZ-team, meer dan nu het geval is, een outreachende en integrale aanpak (binnen het team zijn verschillende deskundigheden aanwezig) voorstaat en gericht is op het blijven vasthouden van cliënten tot de stap naar reguliere hulpverlening gemaakt is. Om dit vorm te geven moet het huidige team Vangnet&Advies (de back-office) geïntegreerd worden in dezelfde organisatie als die waarin het meldpunt is ondergebracht: de GGD. Vanuit het team Vangnet&Advies wordt bewaakt dat voor iedere cliënt een case-manager wordt aangewezen. Het digitale ClientVolgsysteem (CVS) kan hierin een rol van betekenis spelen. Het CVS biedt mogelijkheden om binnen het OGGZ-domein te registreren en te monitoren. Dit bevordert de samenwerking en afstemming tussen instellingen op cliëntniveau en geeft inzicht in beleidsrelevante gegevens.

Deze hervorming van het OGGZ-team is onderdeel van het Actieplan West-Friesland in de (OGGZ)keten, begeleid door Bureau Boon i.o.v. de Westfriesse gemeenten.

3. Verkennen ketenaanpak zwerfjongeren

De problematiek van en rondom zwerfjongeren is de laatste jaren op de voorgrond geraakt, zowel landelijk als in de regio. Belangrijke oorzaak voor het ontstaan van de problematiek is het feit dat de overgang van het jeugdbeleid/-zorg naar volwassenenzorg voor risico- en zwerfjongeren niet goed ontwikkeld is. In deze regio is de aanpak van zwerfjongerenproblematiek (nog) niet anders dan die van andere dak- en thuislozen. Wel zien wij dat juist bij de jongeren het kansen liggen om te voorkomen dat zij (verder) ontsporen en in de criminaliteit belanden en/of levenslang druk uitoefenen op (dure) maatschappelijke voorzieningen. Een ketenaanpak zwerfjongeren moet zich daarom richten op de volgende onderdelen:

- goede signalering en een outreachende werkwijze;
- intensieve laagdrempelige ambulante hulp;
- (crisis)opvang specifiek voor zwerfjongeren;
- een voorziening voor begeleid of beschermd wonen;
- dagbesteding en toeleiding naar werk en scholing;
- een sluitende zorgketen en centrale regie daarop.

De gemeente Hoorn wil een verkenning doen van de bestaande problematiek en de mogelijkheden voor een ketenaanpak zwerfjongeren onderzoeken. Op basis hiervan wil zij besluiten tot eventuele vervolgstappen. Voor de aanpak kan in 2010 een provinciale subsidie aangewend worden.

4 *Uitwerken en evalueren ingezette ontwikkelingen m.b.t. uitbreiding maatschappelijke opvang.*

De gemeente wil na 1 jaar evalueren wat het effect is van de uitbreidingsplannen maatschappelijke opvang (uitbreiding nachtopvang, opzetten passantenverblijf Enkhuizen en trainingshuis en de reorganisatie crisisopvang (zie vorige hoofdstuk)) op de vraag naar opvangvoorzieningen en crisisopvang.

5 *Ontwikkelen visie op woonvormen*

Voor een goede doorstroming in de maatschappelijke opvangvoorzieningen is het van belang dat er voldoende woonvormen zijn voor (ex-)daklozen. Voorbeelden van woonvormen in dit kader zijn:

- een voorziening voor beschermd wonen voor mensen met psychiatrische problematiek, chronische verslaving of multiproblematiek;
- kleine wooneenheden voor jongeren met multiproblematiek;
- containerwoningen;
- (toewijzing) van woningen voor ex-gedetineerden.

Hoe de behoefte precies is, is nog niet duidelijk en moet ook blijken als de zorgbehoefte van de groep dak- en thuislozen in kaart gebracht is. In samenwerking met de afdeling B&WT, woningcorporaties en regiogemeenten wil de gemeente Hoorn een visie en plan op woonvormen voor verschillende doelgroepen ontwikkelen teneinde de doorstroom in (opvang)voorzieningen te bevorderen.

Plan van aanpak 2009-2014

Actie	Oppakken door:	Looptijd	Kosten
Inzetten functie regiocoördinator OGGZ	Bureau Boon i.o.v. gemeente Hoorn namens regiogemeenten Hoorn	2009 – 2014 (evaluatie na een jaar)	Uit bestaande middelen (subsidie beschikbaar gesteld door provincie)
Verkennen aanpak zwerfjongeren	Hoorn	2009	Uit bestaande middelen (indien besloten wordt tot een aanpak zwerfjongeren kan provinciale subsidie aangewend worden.)
ClientVolgsysteem	GGD i.o.v. gem.Hoorn	2010 – 2014	Nog niet bekend
Reorganisatie OGGZ-team	Stuurgroep V&A West-Friesland/GGD/Bureau Boon i.o.v. Hoorn/regiogemeenten	Nog niet bekend.	Uit bestaande middelen (subsidie beschikbaar gesteld door provincie)
Uitbreiding nachtopvang	DNO i.o.v. gem.Hoorn	2010	Uit gemeentelijke subsidiegeelden; verdeling nog niet bekend.
Opzetten trainingshuis	DNO i.o.v. gem.Hoorn	2010	Uit gemeentelijke subsidiegeelden; verdeling nog niet bekend.
Ontwikkelen visie en plan op woonvormen	Hoorn	2011	Uit bestaande middelen
Evalueren behoefte maatschappelijke opvang	Ketenregisseur OGGZ i.o.v. Hoorn	Eind 2011	Uit bestaande middelen (subsidie beschikbaar gesteld door provincie)

Bijlage 1 Trap van uitval en herstel

Aanbod voorzieningen maatschappelijke opvang /verslavingszorg /OGGZ in de trap van uitval en herstel, West-Friesland.

	Trede 6	Trede 5	Trede 4	Trede 3	Trede 2	Trede 1
Signaleren en bestrijden van risico's door	Geen klachten of verhoogd risico Zelfzorg, mantelzorg & algemene zorg	Groepen met verhoogd risico. Wel klachten, vaak geen hulpvraag	Multiproblemen bij zelfstandig wonende burgers, verminderde zelfredzaamheid	Multiproblemen en dreigende dakloosheid/bepaalde zelfredzaamheid	Acute crisissituaties zoals psychische decompensatie, overdosis, geweldsmisdrijf, dakloosheid	Dakloosheid, vaak tevens verslaving, schulden en/ of psychisch herstel
GGZ	Collectieve preventie, depressie-activiteiten Inlooppreekuren	Dagactiviteiten Ambulante begeleiding vanuit het Team Integrale Zorg Opsporing doelgroepen, toeleiding/bemoeizorg wijkteam	Ambulante begeleiding vanuit het Team Integrale Zorg/ACT-teams Reïntegratie in de maatschappij	Toeleiding naar zorg m.b.v. outreachende aanpak vanuit OGGZ-team	24-uurs crisisdienst	Crisiscontacten
Brijder	Preventieactiviteiten gericht op jongeren en hun ouders/opvoeders en specifieke doelgroepen o.a kinderen van verslaafde ouders. Leefstijltrainingen Ondersteuning en psycho-educatie toegenoten	Maatschappelijk herstel programma's (wonen, werken, dagbesteding, sociale dienstverlening) Inloopvoorziening en maaltijdverstrekking Medisch-verpleegkundige zorg voor m.n. onverzekerden en cliënten zonder huisarts (ook outreachend) Langdurige en specialistische begeleiding woonbegeleiding	Langdurige en specialistische begeleiding en ambulante woonbegeleiding Dagopvang/dienstencentrum	Actief talent.	24-uurs crisishopvang 24-uurs zorg tijdens klinische ontgifting 24-uurs behandeling Medisch psychiatrisch spreekuur	Outreachende aanpak van zorgwekkende zorgmijders Begeleiding van daklozen bij (o.a. bij verkrijgen van huisvesting). Dagopvang/dienstencentrum
		Afspraken met woningstichting in kader van tweede kansbeleid				

Signaleren en bestrijden van risico's door	Trede 6 Geen klachten of verhoogd risico Zelfzorg, mantelzorg, & algemene zorg	Trede 5 Groepen met verhoogd risico. Wel klachten, vaak geen hulpvraag	Trede 4 Multi-problemen bij zelfstandig wonende burgers, verminderde zelfredzaamheid	Trede 3 Multi-problemen en dreigende dakloosheid/bepaalde zelfredzaamheid	Trede 2 Acute crisissituaties zoals psychische decompensatie, overdosis, geweldsmisdrif, dakloosheid	Trede 1 Dakloosheid, vaak tevens verslaving, schulden en/of psychisch herstel.
GGD HollandsNoorden.	Preventie-activiteiten gericht op jongeren en hun ouders zoals Gezonde school en genotmiddelen Signaal functie Plezier op school. Informatie en advies aan burgers/professionals			Team vangnet en advies.	Team vangnet en advies	Team vangnet en advies
Advies- en steunpunt huiselijk geweld.	Informatie en advies Luisterende oor Deskundigheidsbevordering/training huiselijk geweld	Kortdurende hulpverlening door ambulante team en doorgeleiding	Groepsaanbod voor mishandelde en bedreigde vrouwen Bureaudiensten/crisisdienst.			
Bureau jeugdzorg	Preventie-activiteiten gericht op jongeren Vroegtijdig herkennen van problemen en die binnen de school situatie oplossen.					
Parlan DNO Maatschappelijke opvang				Bemoelzorg	24-uurs opvang (inclusief ondersteunende en activerende begeleiding) Tijdelijke opvang daders huiselijk geweld Nacht/Passantenopvang	Nacht/Passantenopvang Winteropvang Sociaal pensioen Postadres
Algemeen maatschappelijk werk De Wering Omring	Voorlichting over inkomensondersteunende voorzieningen Laagdrempelige	Schuldhelpverlening Ondersteuning van vrijwilligers in contacten met kwetsbare mensen (bv.				Voorlichting over inkomensondersteunende voorzieningen

Signaleren en bestrijden van risico's door	Trede 6 Geen klachten of verhoogd risico Zelfzorg, mantelzorg, & algemene zorg	Trede 5 Groepen met verhoogd risico. Wel klachten, vaak geen hulpvraag	Trede 4 Multiproblemen bij zelfstandig wonende burgers; verminderde zelfredzaamheid	Trede 3 Multiproblemen en dreigende dakloosheid/bepaalde zelfredzaamheid	Trede 2 Acute crisissituaties zoals psychische decompensatie, overdosis, geweldsmisdrijf, dakloosheid	Trede 1 Dakloosheid, vaak tevens verlaten, schulden en/of psychisch herstel
Thuiszorg diverse organisaties	ontmoetingsmogelijkheden maaltijdvoorziening,	bezoekdiensten weduwen en weduwnaars, Wonen plus, project preventie eenzaamheid)	Thuiszorg (incl. gespecialiseerde thuiszorg)			
Verzorgingstehuizen			Dagopvang en logeermogelijkheden voor ouderen.			
Humanitas Zonnebloem Rode Kruis		Vrijwillige thuiszorg				
Sociale diensten		Schuldhulpverlening				
Het zwenvertje		Inloophuis voor dak en thuislozen en maaltijd-verstrekking Dagbestedingsactiviteiten				Opvang dak- en thuislozen
MEE	Informatie- en adviesdiensten Signalering en vroeghulp Opvoedkundige ondersteuning		<p>Cliëntondersteuning (vraagverduidelijking, realiseren externe dienstverlening, activering in kader van arbeidsreïntegratie)</p> <p>Trajectbegeleiding, casemanagement, ketenregie voor mensen met verstandelijke beperking</p> <p>Toeleiding naar AWBZ-woonvoorziening</p>		Crisisondersteuning en steun bij verkrijgen opvangplek	
Esdege Reigersdaal Meldpunt acute zorg			Zorgverlening, advies en		crisisinterventie	

Signaleren en bestrijden van risico's door	Trede 6 Geen klachten of verhoogd risico Zelfzorg, mantelzorg & algemene zorg	Trede 5 Groepen met verhoogd risico. Wel klachten, vaak geen hulpvraag	Trede 4 Multiproblemen bij zelfstandig wonende burgers, verminderde zelfredzaamheid	Trede 3 Multiproblemen en dreigende dakloosheid/bepaalde zelfredzaamheid	Trede 2 Acute crisissituaties zoals psychische decompensatie, overdosis, geweldsmisdrijf, dakloosheid	Trede 1 Dakloosheid, vaak levens verslaving, schulden en/of psychisch herstel.
Leger des Heils			ondersteuning, dagbestedingsactiviteiten voor mensen met een verstandelijke beperking Ondersteuning en begeleiding aan ouderen in (dreigend) isolement Aanloop en maaltijdvoorziening Vast en verder, trainingsproject voor jongeren			
Pastoor Weel						24- uurs opvang voor dak- en thuislozen.
Sociaal Pension Porcu						24- uurs opvang voor dak- en thuislozen.
Woningbouwcorporaties			Afspraken met eerste lijns werksoorten over voorkomen huisuitzetting			
DAC West-Friesland Dag Activiteitencentrum	Dagactiviteiten en maaltijden voor mensen met een psychiatrische aandoening	Dagactiviteiten en maaltijden voor mensen met een psychiatrische aandoening				
Leekenweide			Woonzorginstelling voor LVG-jongeren. Dagbesteding			
Baanbreker						4 plaatsen passantenverblijf (maximaal een jaar) Maaltijden en dagbesteding
De Formule			Dagbesteding/leerwerkplaats mensen met ASS.			
Dienstencentrum West-Friesland		inzet vrijwilligers voor ondersteuning bij dagelijkse activiteiten.				